

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

274. Meddelelse. 16. April 1938.

B. Vejledninger.

Blommehvepsen.

Det værste Skadedyr paa Blomme her i Landet er Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*¹⁾). Det er en ca. 5 mm lang, skinnende sort Hveps. Benene er i det væsentlige gule. Følehornene, der er gule hos Hannen og brune hos Hunnen, har en sort Rod. Vingerne er klare med brune Aarer.

Om Foraaret, naar Blommetræernes Blomster er ved at aabne sig, viser Hvepsene sig i Trækronerne, hvor de ernærer sig af Blomsterstøv og Honning. I Solskinsvejr flyver de livligt omkring, medens de i Graavejr er træge og let lader sig fange. Efter Parringen foregaar Æglægningen paa følgende Maade: Hunnen løber op ad en Blomsterstilk, til den naar Blomsten, der befoeles ivrigt med Følehornene. Hvepsen drejer sig nu om og

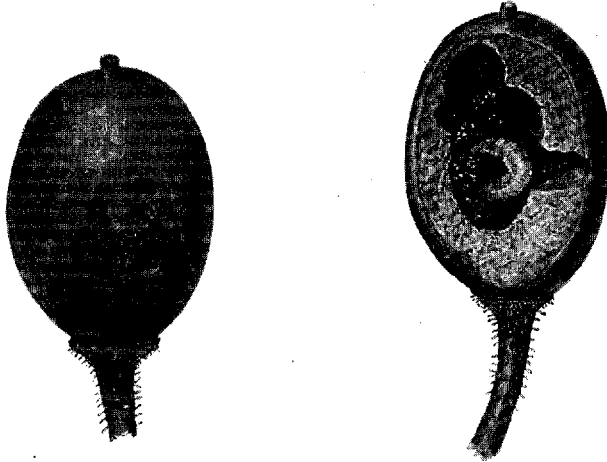
gør med sin savdannede Læggebrod et Indsnit under Huden udvendig paa Blomsterbunden eller nok saa hyppigt paa en af de frie Bægerflige. I en saadan »Æglomme« anbringes nu et Æg. Til Æglægningen vælges hyppigst Knopper eller Blomster, der endnu ikke har aabnet sig helt, dog lægges der ogsaa mange Æg i fuldt udsprungne Blomster. Naar Hunnen har lagt

Blommehvepsens Blomst med to »Æglomme«
frembragt af Blommehvepsen.
3 Gange forst.

¹⁾ En nærstaaende Art *H. flava*, der har en lignende Levevis, træffes nu og da, men spiller næppe nogen nævneværdig Rolle i Danmark.

Ægget, opsøger den en ny Blomst og kan i Gennemsnit lægge 20—30 Æg, der alt efter Vejrforholdene klækkes paa 5—14 Dage. Æggets Plads kan tydeligt kendes derpaa, at Huden hvælver sig ud for snart at blive mørkfarvet. Med nogen Øvelse kan man derfor allerede i Blomstringstiden afgøre, hvorvidt Angrebet er truende og Bekæmpelse paakrævet. Den nyklækkede Larve gnaver sig enten direkte gennem Bægerets Væg ind i Blomsten eller vandrer over Bægerranden. Larven naar en Længde paa 8—10 mm, den er grønlig-hvid eller gullig og har

Ung Blomme angrebet af Blommehvepsen. 2 Indgangshuller omgivet af udstødte Ekskrementer. 4 Gange forst.

Lignende Blomme gennemskaaret. En Larve i Hulen. 4 Gange forst.

et brunt Hovede. De tre sidste Kropled har mørke Kitinskjolde paa Oversiden, en Karakter, der dog først fremtræder tydeligt noget efter Hudskifterne og helt mangler i sidste Stadium. Der er tre Par Brystfødder og 7 Par Gangvorter (Larven kendes saaledes let fra Blommeviklerens Larve, der er rødlig og har 5 Par Gangvorter!). De fuldt udviklede Larver udsender en tydelig Tægellugt.

Naar den nyklækkede Larve har naaet Blomstens Indre, kravler den omkring i nogle Timer og gnaver af Bæger og Frugtknude, hvorefter den trænger ind i Frugtknuden, hvor den senere giver sig i Lag med Kærnen, som delvis udhules. Den første Frugt forlades snart gennem en særlig Gang, hvorefter Larven opsøger en ny Frugt. De ældre Larver æder

særlig af Kærnsens bløde Indre. Det Antal Frugter, der kan ødelægges af een Larve, varierer fra 3—6. Hyppigst er Tallet dog 4. De først angrebne Frugter falder snart af og findes paa Jorden sammen med de Frugter, der af andre Grunde er faldet af. Finder man to Huller i en ung Blomme, tyder det oftest paa, at Larven er vandret ud, medens eet Hul tyder paa, at Larven endnu opholder sig i Blommens Indre. Ekskrementerne bliver for største Delen i Blommen, lidt derat udstødes dog ofte gennem Indgangshullet. De fleste Larver falder til Jorden med de angrebne Frugter, hvorefter de borer sig ned og spinder en 5—6 mm lang Kokon, til hvilken der hæfter sig Jordpartikler. Her overvintrer Larverne i 8—10 cm's Dybde. Den egentlige Forpupning finder Sted om Foraaret, og ca. 2 Uger senere gnaver Hvepsen sig ud og arbejder sig op til Overfladen. Angrebene er overordentlig almindelige baade paa Blomme og Mirabel her i Landet, og den foraarsagede Skade kan være aldeles ødelæggende. Der har i en længere Aarrække været arbejdet paa at finde gode Midler til Bekæmpelse af Angrebet, men først nu kan Spørgsmaalet siges at være løst paa tilfredsstillende Maade.

Bekæmpelse.

Adskillige Aars Forsøg med Sprøjtning med Blyarsenat lige efter Blomme-træernes Ablomstring har vist ret god Virkning mod Blommehvepsens Larve. Der er anvendt 0.4 pCt. Blyarsenat og i Reglen 2 Sprøjtninger, den første ved den Tid, hvor Flertallet af Kronbladene er faldet, og den anden ca. 8—10 Dage senere. Men Blyarsenat-Sprøjtningen foraarsager meget ofte Svidning af Bladene, som kan kastes 1—2 Maaneder efter Sprøjtningen. Selv efter Ud-røring med den dobbelte Mængde Kalk kan denne Svidning forekomme, navnlig gaar en Sort som Rivers early prolific næsten aldrig fri for alvorlig Skade.

Cryocid i 1 pCt. Styrke og Nikotin i 0.1 pCt. Styrke har ogsaa i adskillige Forsøg vist ret god Virkning mod Blommehvepsens Larve, men Virkningen kan være noget usikker, navnlig med Nikotin, hvor det aabenbart er vanskeligt at træffe netop det Tidspunkt, hvor Virkningen er størst. Ogsaa Cryocid og Nikotin har kunnet give en Del Sprøjteskade paa Blommetræerne.

Ved Forsøg med Kvassia og Derris i 1937 er der imidlertid, i det mindste for Kvassias Vedkommende, naaet en Virkning, som overgaar, hvad der hidtil er naaet med de førstnævnte Midler, hvortil kommer, at man med Kvassia og Derris er fri for Giftfare for Mennesker og for Svidningsfare paa Blommeløvet.

Grene af Blommetræ.
Sprøjtet med Kvassia (tv.)
og usprøjtet (th.).

Kvassia er anvendt i 3 pCt. Styrke + $\frac{1}{2}$ pCt. Sæbe (3 kg Kvassiaspaaner udblødes i 10—12 Timer i 30 Liter Vand, koges, sies og fyldes efter til 100 Liter Vædske, hvortil der sættes $\frac{1}{2}$ kg Sæbe). Der er sprøjtet 2 Gange, første Gang lige efter Blomstringen og anden Gang ca. 8 Dage senere. Virkningen heraf har været saa afgørende, at kraftige Angreb med over 75 pCt. angrebne Blommefrugter er sat ned til under 1 pCt.. Muligvis er det tilstrækkeligt med kun een Sprøjtning lige efter Blomstringen.

Af Derris er der anvendt Handelspræparatet Garantone (200 g Garantone + 60 g Spredemiddel Spreadite pr. 100 Liter Vand). Der er ligeledes hermed sprøjtet 2 Gange, kort Tid efter Blomstringen og 8 Dage senere. Den bedste Virkning synes at naas, naar første Sprøjtning udsættes, til Blommefrugterne er blevet saa store, at de er begyndt at støde Bægerresterne af, d. v. s. 5—6 Dage efter Afblostringen. Virkningen af Garantone har i saa Fald været udmærket, omend knap saa god som af Kvassia, men Vædsken er lettere at tilberede.

Nærmere Oplysninger kan faas ved Henvendelse til Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby.

Abonnement paa korte Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes paa ethvert Postkontor og hos Postbudet under Navn af: Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Abonnementsprisen er 1 Kr. om Aaret, Postpenge iberegnet.